

'V' LI TFISSER VITTORJA

Kien wara nofs in-nhar ta' jum mill-isbaħ fil-bidu tas-sajf u fil-villa tal-Kurunell saret festa kbira; kienet għalqet sninha Thelma, it-tifla waħdanija tal-Kurunell, u dan kien stieden il-ħbieb tagħha kollha biex jifirħu magħha. Sar għors kbir; il-ferħ u ż-żgħuzija ltaqgħu flimkien u mlew il-villa bil-hena tal-ħajja; kienu mistednin Maltin u Inġliżi, tfal tal-iskola, żgħażaġħ tal-professjoni, fizzjali u xbejbiet kollhom ħajja u ġmiel. Il-mistednin ma damux ma ndiehsu flimkien, għamlu ħbieb u bdew iqajjmu u jħegġu l-taqgħa: beda jidwi d-daħk ħelu u rqiġ ta' tfajliet ħief u fuq ruħhom, kollha ħaririjiet u fwieħa, filwaqt li żgħażaġħ kollhom ħegġa u ħirara kienu dlonk iduru bix-xbejbiet, iżieġħu bihom, iressqulhom ħelu u jgħidulhom xi ħieqa. Kien hemm daqq u żfin u kull min sab ruħu hemm dak in-nhar kien tajjar il-ħsieb tal-gwerra minn rasu.

Fil-ġnien tal-villa, taħt is-siġar, kienu qegħdu ħafna bankijiet u pultruni tal-qasab u fuqhom ma kontx tilmah ħief xi żewġ maħbuba minsubin bil-qieġħda id f'id, jew xi par żgħażaġħ jieħdu t-tè, jew xi tfajliet jistennew lil shabhom inewlulhom tejjiet jew arinġati jew luminati keħħin daqs is-silġ; mill-bqija kulħa jid jiggiera fil-mogħdijiet u jitgħaxxaq bil-ġmiel tal-ward u bil-fwejjah tal-inwar tas-siġar tal-larinġ.

Il-ġnien kien fih daqqa ta' għajn li tgħaxxaq u thenni: qalb il-ward u l-ħdura kienu jidhru tfajliet sbieħ daqs il-ward ta' ma' ġenbhom u ħief daqs il-friefet li jtiru u jirgħu fuq l-inwar, u żgħażaġħ fnq ruħhom, b'wicħhom aħmar bis-shana tax-xemx u b'għajnejhom jiddu bil-hena ta' qlubhom, kienu ġejjin u sejrin fit-trejqat tal-ġnien, iġorru gabarrejjiet jew platti mburgati bil-ħlewriet u bič-čejčiet.

Kien hemm dehra li tferrah il-qlub: il-lwien tal-ilbiesi tan-nisa, il-ġmiel tal-uħuh tal-tfajliet, id-dellijiet tas-siġar mil-qutin mill-imriezaq tax-xemx u l-leħħ tar-ram ileqq fuq l-uniformijiet tal-fizzjali, magħqudin mad-daqq tal-orkestra, mad-daħk ferrieħi taż-żgħażaġħ, mal-fwieħa tat-tfajliet u mar riħa tal-ward, kienu jsawru dehra ta' hena u ġmiel, ta' faraġ u sliem li ma tintesiex malajr. Imxerrdin ma' kollu kemm hu l-ġnien wieħed kien jiltaqa' ma' qtajja' ta' żgħażaġħ jiččaččraw bejniethom, jiččajtaw u jinbxu lil xulxin, u kollha flimkien,

subien u bniet, kienu jqajmu gegwigija ta' ferh li thajjar lil kulhadd għad-daħk u għall-hena.

Fil-bitha ta' bejn il-ġnien u l-villa, kien hemm l-orkestra tar-riġment u d-daqqaqa kienu qegħdin jagħmlu mill-aħjar li jistgħu biex ma jhallux ir-riġlejn jitnikkru; kienu qegħdin jindaqqu l-aħħar "Fox-trots" u "Rumba", imseħbin mal-"*Lambeth Walk*" u mżewqin bir-"*Roll the Barrel*," "*Wish me Luck*" u għanjiet oħra tal-gwerra.

Ix-xemx kienet waslet biex tinżel u l-festa kienet fl-aqwa tagħha; minhabba li wara l-għabex ma kinux jistgħu jidhru dwal, il-mistednin kienu ntefghu bil-ħrara ta' qalbhom kollha biex igawdu mill-iżjed li jistgħu qabel ma jidlam u jkollhom jagħtu l-lejl it-tajeb lil xulxin. Fil-bitha ż-żfin kien sejjer b'hegga li tgħaggeb, il-ġiri fil-mogħdijiet tal-ġnien żdied fil-heffa, u l-laqqgħat taħt is-siġar tharrku.

Dak il-ħin Thelma, bint il-Kurunell, kienet f'rokna mwarrba tal-ġnien bil-qiegħda fuq xriek ma' ġenb Pilot tal-Ajru Ingliz. Bint il-Kurunell kienet tfajla mogħnija b'dak kollu li jseddaq xbejba: ġmiel, għana, tagħlim kienu jingħiaqdu biex jagħmluha zagħżugħa li tista' tersaq quddiem kulhadd u tagħmel ġieh kull fejn tkun; kont tilitaqa' magħha kullimkien, dejjem tferrah kull fejn tkun u dlonk tgħaxxaq lil kull min iħares lejha, dejjem liebsa hekk tajeb li ġġib għira lil nisa oħrajn. Hi kellha ħabta li ma bħalha kif tiġbed iż-zgħazagħ għal warajha u teħdilhom rashom bi ġmielha, dejjem ferhana, dejjem daħkana, taf tmur ma' kulhadd, taf sa fejn għandha tasal fl-imġiba tagħha ma' kull min tkun; il-ħajja tagħha kienet nisga ta' ferh u hena, ta' farag u tgawdija.

Thelma kellha bosta ħbieb u kienet taf lil ħafna żgħazagħ, iżda qatt ma ħasset 'il qalbha tferfer daqs dak n-nhar li ltaqgħet l-ewwel darba ma' Derek, l-avjatur Ingliz. Dan kien zagħżugħ fuq ruħu, ħafif, irqajjaq u twil donnu molla, xagħru isfar qisu żbul id-deheb, ħuġbejh mimlijin u sofor ukoll, wiċċu aħmar bin-nemex, għajnejh żoroq li fihom tilma l-ħrara ta' qalbu, imnieħru mislut, u tbissima dejjem tilgħab fuq fommu; hu kien ta' reqqa kbira f'imġibietu, kellu xeħta ta' mqit, iżda kien imzejjen b'qalb ta' anġlu.

Dak in-nhar tal-festa, Thelma u Derek damu ħafna flimkien, donnhom ma setgħux jinfirdu minn xulxin. Bint il-Kurunell kienet sikwit tmur tilhaq mal-mistednin, iżda malajr kienet targa' ssib ruħha ma' ġenb il-Pilot tagħha; fl-aħħar

dawk iż-żewġ żgħażaġh warrbu għalihom u marru ntabbu fuq xriek taħt sigra kbira n-naħa ta' ġewwa tal-ġnien; huma kienu bil-qiegħda id f'id, għajnejhom imsammrin f'ta' xulxin, wiċċ-hom jiddi bil-hena ta' qalbhom.

"Tini kelmtek li ma tinsini qatt!" kien qiegħed ighid il-Pilot.

"Sakemm qalbi tibqa' tħabbat jiena nibqa' niftakar fik" wiegħbet Thelma.

"Irrid ingħarraf lil missierek bil-ġibda li nħoss għalik".

Thelma ħasset tferfira f'qalbha, fawra demm telgħet għal wiċċha, ħarset bi ħirara kbira lejn Derek u fi libub għajnejh hija qratlu li dak li kien qiegħed ighidilha kien tassew ħiereġ minn qalbu. Bint il-Kurunell ħasset ruħha f'sakra ta' hena u baqgħet ħosbiena għal ftit tal-ħin, imbagħad: "Qabel ma ttarraf fuq hekk lil missieri, jeħtieġ li nkunu żguri minna nfusna" qalet.

Derek għafas id Thelma filwaqt li qalilha: "Jiena nemmen il-imħabba tiegħi lejך daqs kemm nemmen li għad ikollna vittorja fuq il-għadu tagħna!"

"Dawn żmenijiet ta' niket u hemm, ta' tigris u taqlib!"

"Jigri x'jigri nibqa' nħobbok! Xejn ma jista' jitti x-xrara ta' mħabbti lejך," qal il-Pilot b'hegga kbira u biex donnu jwettaq il-qawwa ta' fehmentu qam bil-herra fuq riglejh u medd idu fuq iz-zokk oħxon tas-sigra taż-żebbuġ li kienu taħtha, filwaqt li zied ighid: "Intix tara din is-sigra li tinfirex sħiħa u qawwija fuq iz-zokk oħxon tagħha? La rjeh u la rwiefen ma jistgħu għaliha; hekk l-imħabba tiegħi, imsaħħa u mseddqa mill-ġibda li nħoss għalik, xejn ma jista' jittiha u jtemmha."

Thelma baxxiet għajnejha lejn l-art, xufftejha triegħdu, imbagħad qabdet id Derek u għafsethieu fuq qalbha.

"Ix-xbieha tiegħek quddiem għajnejja aktar tteggigħni biex nitqabad b'ħilti kollha għall-Vittorja", qal Derek.

"Mela j'Alla l-vittorja! u ħalli din is-sigra tkun rahan tal-imħabba tagħna, dejjem sħiħa, dejjem qawwija." ziedet Thelma.

"Sakemm din is-sigra tibqa' wieqfa hekk qalbi tibqa' tħabbat biss għalik!" qal Derek u biex iħalli xħieda ħajja ta' kelmtu, ħareġ temprin mill-but u hemm, quddiem il-maħbuba tiegħu, naqax V fuq iz-zokk taż-żebbuġa.

Wara dak in-nofs ta' nhar, għal Thelma ġew jiem ta' hena li tgħaxxaq u dik it-tfajla ġarrbet il-ħlew-wiet kollha li taf tagħti lħajja; fil-milja ta' xubitha, maħbuba b'għozza kbira, bla ħsieb u bla għali, dik iż-zagħżugħa ħasset ġewwa fiha 'l demmha jbaqbaq u jfawwar f'sehwa ta' faraġ li ma jistax jiffisser; Derek kien miġnun għal warajha u malli jispicċa mis-servizz kien dlonk itir, għal ma' ġenb il-ħanina ta' qalbu. Għal dawk iż-żewġ maħbuba l-jum kien nisġa ta' tgawdija: pranzijiet fil-Union Club tal-Belt, piknikijiet Għajn Tuffieħa, tennis il-Marsa, tejjiet u żfin fil-Club tas-Sliema jew mixxjet twal qalb ir-raba' tal-Imtaħleb jew tal-Wardija. Il-ħbieb tagħhom kienu jitgħaxxqu jarawhom dejjem flimkien, u għalkemm kien hemm tfajliet li f'qalbhom kienu jhossu bħal għira għax-xorti li sabet Thelma, il-ħbieb tagħha u ta' Derek kienu bl-imħatra min jistedinhom għandu, għax l-imġiba tagħhom kienet tferrah kull fejn ikunu.

Iżda darba bla ħsieb ta' xejn lil Derek ġietu ordni biex jittlaq malajr għall-Eġittu, fejn kienet mibgħuta l-iskwadra tiegħu. Din l-aħbar, hekk għal għarrieda, ħasdet lil Thelma, kesshetilha demmha, qalbhha riedet tinqasam, għajnejha nkisru u dik it-tfajla għall-ewwel darba ġarrbet il-għawġ tal-ħajja u daqet l-imrar tal-imħabba.

Fil-ġnien tal-villa tal-Kurunell, taħt is-siġra taż-żebbuġ, fejn Derek u Thelma kienu ta' sikwit jiltaqgħu f'għaxxa ta' mħabba, dawk iż-żewġ żgħażaġh taw l-aħħar tislma qabel ma nfirdu minn xulxin. Bint il-Kurunell kienet tolfoq il-ħin kollu u l-bdot kellu għajnejh ħomor. "Taħt din is-siġra, li ebda riħ ma jista' għaliha, għad nerggħu niltaqgħu wara l-vittorja" qal Derek b'xufftejh jirtogħdu.

"Hu ħsieb tiegħek in-nifsek" wieġbet Thelma bi tnehida.

"Irrid ngħix għalik u għall-vittorja biss!"

"Żomm din biex iġġiblek ir-risq u biex dejjem tfakkrek f'dan li qiegħed twegħdni issa" qalet Thelma, u newwilitlu V ċekjkna tal-fidda.

Derek qabad bi hrara l-V, biesha għal darba tnejn u mbagħad refagħha f'but marsus ma' qalbu.

Wara li telaq il-mahbub tagħha, Thelma tbiddlet bhall-lejl minn nhar; waqgħiet f'sikta kbira u ma baqgħetx tissieheb mal-ħbieb, saru jdejquha l-għaġġa u d-daħk u kienet tqatta' s-siġġat taqra bil-qiegħda fuq ix-xriek taħt is-siġra taż-żebbuġ fejn moqbejl kienet tillaqa' ma' ħaninha. Il-Kurunell beda jthasseb fuq dik bintu u kien dlonk iħajjarha toħroġ idderri mal-ħbieb u biex iġaġġalha toħroġ, billi kien hawn nuqqas ta' petrol, xtralha poni u karrettun tal-molol halli d-dur bihom. Biex ma tiksirx qalb missierha, kif ukoll għax imbagħad bdew jaslulha aħbarijiet minn għand Derek li farrġulha xi ftit 'il qalbha, Thelma reġgħiet bdiet tidher qalb il-ħbieb u minn xi daqqiet kienet ukoll tistieden lil xi żewġ tfaġġiet oħra biex toħroġhom dawra fuq il-poni tagħha. Imbagħad daħal is-sajf u Thelma kienet tieġu 'l sħabha jgħumu San-Pawl-il-Baħar fejn f'xi naxxiet tax-xtajta kienu warrbu l-*barbed wire* biex iħallu n-nies jinzlu l-baħar.

Nhar it-tmienja ta' Settembru, jum il-Vittorja, wara nofs in-nhar Thelma ħarġet tagħmel dawra fuq il-poni tagħha u saqet lejn l-Imġarr bil-ħsieb li tghaddi minn qalb il-ġonna ta' Għajn Tuffieħa; x'ħin waslet iż-Żebbiegħ tilmah bidwi fuq il-qiegħa jerfa' idu lejn is-sema u juriha ħidax l-ajruplan tagħna li kienu jtiru għamla ta' V. Thelma malajr fehmet x'ried ifisser dak il-bidwi: kien ġej Air Raid. Hija ħarrket ir-riedni biex il-poni jħaffef, iżda bilkemm laħqet tbiegħdet tefgħa ta' ġebbla, meta nstama' l-*newwih* mitfi tas-sirena tal-Imġarr.

Thelma waqfiet taħt ħajt u qagħidet tistenna biex tara x'se' jġri. Wara ftit fis-sema dehret kobba duħħan abjad qisu għamra maħluġ u minnufih instemgħet tfaqqiġġa ta' balla ta' kanun, imbagħad deħru ħafna dħaħen oħra fis-sema u nstemgħu bosta tfaqqiġġ. Thelma baqgħet tgharrex lejn in-naħa ta' fejn kienu jidhru d-dħaħen fis-sema u fl-aħħar lemħiet erba' ajruplani tal-għadu, żgħar qishom tikka, għad-dejġin itiru b'ħieffa kbira.

Il-ħbit mill-ajru ma damx wisq, imma qabel spicċa nħassu xi erba' theżhiziet tal-balal li xehet il-għadu, imbagħad instemgħu għaddejġin b'qawwa kbira l-ajruplani tagħna, u l-għadu ħarab bla telf ta' żmien.

Bint il-Kurunell tat daqqa ta' għajn lejn l-arloġġ 'idha; kienu l-ħamsa ta' wara nofs in-nhar, imbagħad telqet biex

fissokta t-triq, iżda f'daqqa waħda biddlet fehmitħa, ħasset bħal diqa tagħsilħa qalbħa, dawret lura u reġġiet saqet lejn id-dar.

Meta qorbot lejn il-villa ta' missierħa, Thelma deħrilħa li n-nies kienu qeġħidin iħarsu sfiq lejħa; għall-ewwel ħasbet li għax rawħa ssuq il-bħima weħidħa u ma ħabbletx moħħiħa, iżda meta laħqet it-triq tal-villa, bint il-Kurunell rat geġwiġija ta' nies quddiem id-dar tagħħa; qalbħa għamlet tikk u saqet bil-ħeffa; meta waslet quddiem il-villa n-nies daru magħħa bi ħrara kbira u għenuħa tinzel minn fuq il-karettun tal-molol, xi ħadd wissihħa biex ma teħux qatgħa għax min-nies tagħħa ħadd ma kien waġġa'; iżda hiġa ma tat widen ta' ħadd, telqet ir-riedni minn idejħa u daħlet tiġri ġewwa l-villa.

Hekk kif rifset ġewwa, Thelma sabet taħbilħa kbira; rat twieqi mkissrin u mfarrkin, bibien imberrħin u maqluġħin miċ-ċaċċis, l-art miksiġa bi frak ta' żġieġ u weraq mis-siġar tal-ġnien u sħab ta' għabra u ta' trabijiet iġħatti kullimkien.

Thelma telgħet tiġri, b'nifishħa maqtuġħ, mat-taraġ iżda fil-ewwel liwġa ltaqgħet wiċċ b'wiċċ ma' missierħa.

"Xi ġralek, Pà?" staqsiet b'leħġa kbira.

"Ħadd ma ġralu xejn u anqas għandna ħsara kbira; biss waqgħet bomba fil-ġnien u ħarbtet xi erba' siġriet".

Thelma tbikkmet, wiċċħa sħar, għajnejħa tberrqu u xufftejħa rtogħdu; missierħa ħaseb li kien se jagħtiħa reqt-ir-ruħ u qabadħa bejn idejħ, iżda hi f'daqqa waħda nħallet minn ħdanu, nizlet taqbeż it-taraġ, ħarġet tiġri fil-bitħa u daħlet bħal miġnuna ġewwa l-ġnien; baqgħet sejra donnħa waħda mitlufa lejn iż-żebbuġa, iżda meta waslet ħidejn dik is-siġra għaħiħa għaliħa, hiġa waqfet għal għarrieda u karba ta' qsim il-qalb ħarġet minn fommħa: is-siġra taż-żebbuġ, xħieda tar-rabta tal-imħabba bejn Thelma u Derek, kienet intlaqtet minn balla tal-ġħadu u tkissret u tħarbtet; il-friegħi tqaċċtu u xterrdu mal-ġnien kollu, iz-zokk inqasam f'ħafna bċeġċe u nqala' minn eġħruqu.

Bint il-Kurunell baqgħet għal ffit tal-ħin b'għajnejħa mberrqin tħares lejn dik il-ħerba ta' siġra, imbagħħad waqgħet bħal dalma quddiem għajnejħa, qalbħa riedet tinqasam, riġlejħa tħeddu, tatha tixjira mejt u bilkemm felħet tersaq lejn xriek biex tistrieħ fuqu; imbagħħad infexxet f'bikjħa ta' qsim il-qalb u ħadd ma sata' jsabbarħa.

Dak il-lejl Thelma ma għalqetx għajjn ma' għajjn, il-kefen tad-dlam katrriha s-swied il-qalb li kien jaħkimha, iżda anqas sbieħ il-jum ma ġebilha l-faraġ; hija baqgħet imbikkma u mbikkija, ma kellha ħajra ta' xejn u ma riedet tara lil ħadd; għajnejha dejjem ħomor u jdemmgħu, tinħasad malli jersaq xi ħadd ħidejha; u tiegħu qatgħa kull meta ċċempel il-qanpiena tal-bieb ta' barra donnha kienet tistenna xi aħbar ħażina.

* * *

L-aħbar ħażina waslet wara jumejn ma' tifel b'telegramm għall-Kurunell, dan fetaħ il-karta b'taqtiġi il-qalb kbir u sab l-aħbar tal-mewt ta' Derek, il-bdot tal-ajru.

Wara ftit taż-żmien waslu aħbarijiet oħra fuq kif inqered il-maħbub ta' Thelma: fit-tmienja ta' Settembru, jum il-Vittorja, fil-ħamsa ta' wara nofs in-nhar, waqt titjira ta' tkixxif fuq il-għadu, Derek sab ruħu bejn erba' ajruplani egħidewwa u ħabat għalihom b'ħila li ma bħalha u waqqa' wieħed minn-hom, iżda t-tlieta l-oħra dawruh u darbuh bin-nar tagħhom. Midrub kif kien, Derek seħħlu jehles mill-għadu, itir lura mnejn ġie u jniżżel l-ajruplan tiegħu bla mittiefes, u fuq kollox hu kien ħa miegħu tagħrif ta' siwi kbir fuq il-qagħda tal-għadu. Il-kapijiet tagħna minnufih inqadew b'dak it-tagħrif, ħabtu għall-għadu, ħarbtuh u għamlu vittorja kbira. Imma Derek kien midrub għal mewt u ma kellux ix-xorti jistgħall il-vittorja li ntrebħet b'ħiltu.

Šab Derek żebgħu l-ittra V fuq l-ajruplan tiegħu u qiegħdu V tal-ward fuq qabru. Kulħadd, sa l-oġġla kapijiet, faħħar 'il Derek għal qlubitu; bosta nies tkellmu fuq ħiltu u ħafna gazzetti kitbu fuq il-ħidma siewja tiegħu, iżda ħadd ħlief Thelma ma kien jaf li dak il-pilot qalbieni u s-siġra taż-żebbuġ li taħtha kien ta kelmtu, inqerdu f'ħin wieħed; ma-dankollu kelmtu kienet seħħet. "Sakemm din is-siġra tibqa' wieqfa hekk qalbi tibqa' tħabbat biss għalik!" kien wiegħed Derek lil Thelma u dik il-wegħda twettqet.